ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 26.07.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

107.

Vyhláška ministra priemyslu

zo dňa 26. júla 1950

o úplnom znení dekrétu prezidenta republiky o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov.

Podľa čl. V zákona č. 106/1950 Sb., ktorým sa menia a doplňujú predpisy o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, vyhlasujem v prílohe upravené znenie dielov I, II, IV (s výnimkou §§ 40a a 42) a dielu V dekrétu prezidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, ako vyplýva z neskorších predpisov.

Kliment v. r.

Príloha vyhlášky č. 107/1950 Sb.
Dekrét prezidenta republiky zo dňa 24. októbra 1945, č. 100 Sb.,
o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich.
Na návrh vlády a po dohode so Slovenskou národnou radou ustanovujem:
Diel I.
Rozsah znárodnenia.
§ 1.
(1) Dňom vyhlásenia tohto dekrétu sa znárodňujú zoštátnením:
1. podniky prevádzané podľa všeobecného banského zákona, podniky a práva na vyhľadávanie a dobývania živíc, banské oprávnenia podľa § 5 všeobecného banského zákona a práva majiteľov pozemkov podľa § 1 záhlavie I čiastka VII dočasných súdnych pravidiel z roku 1861, platných na Slovensku;
2. energetické podniky a zaradenia slúžiace výrobe, zadováženiu, rozvodu a dodávke energie každého druhu, ktorú možno rozvádzať širšiemu okruhu spotrebiteľov, najmä elektriny, plynu a pary, s výnimkou výrobných závodných zariadení neznárodnených podnikov, ktoré energiu prevažne samy spotrebujú:
3. železiarne, oceliarne, valcovne ocele, huty na farebné kovy s výnimkou taviarní kovov výrobne i hospodársky samostatných;
4. slievárne šedej, oceľovej, kujnej liatiny a farebných kovov, s viac než 400 zamestnancami podľa priemeru stavby ku dňom 1. januára rokov 1942 až 1944;
5. valcovne, lisovne a ťažiarne kovov, pokiaľ nespracovávajú len olovo alebo cín;
6. podniky priemyslu kovorobného, elektrotechnického, jemnej mechaniky a optiky, s viac než 500 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1942 až 1944;
7. podniky zbrojného priemyslu, ktoré svojím výskumným alebo výrobným zameraním sú nositeľmi vývoja vojenskej výzbroje, podniky výroby výbušnín a iné podniky zbrojného priemyslu, ktoré označí minister priemyslu po dohode s ministrom národnej obrany;
8. z odboru chemického priemyslu podľa stavu v deň začiatku účinnosti tohto dekrétu:
a) podniky s továrenským zariadením pre niektorú z týchto výrob: kyseliny sírovej, soľnej alebo dusičnej, karbidu vápnika alebo kremíka, umelého korundu, kyanidov alkalických, alkalických kovov alebo zásad elektrolyticky, sódy amoniakálnej, vodného skla, zápaliek, umelých hnojív, zemitých farieb spojených s ťažbou surovín, plynožiarnych teliesok, kyseliny octovej, acetónu alebo metanolu z drevného dechtu, benzénu a jeho homologov, čistených nerastných olejov a pohonných látok získaných destiláciou ropy, krakovaním olejov alebo synteticky, umelých sladidiel, umelých vláken, syntetického kaučuku, pryžových obručí pre motorové vozidlá a cestovné kolá,
b) podniky továrenskej výroby chemicko-farmaceutickej;
9. podniky pre ťaženie magnezitu, azbestu, knolínu, sľudy, živca, žiaruvzdorných ílov alebo vysokohodnotných keramických hlín, ložiská týchto nerastov, ako i podniky pre výrobu cementu alebo cementových spojív;
10. podniky pre výrobu technického porcelánu, osinkocementového tovaru, s viac než 150 zamestnancami podľa priemeru stanov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
11. podniky pre výrobu skla s vaňovým zariadením pre nepretržitú prevádzku, podľa stavu v deň začiatku účinnosti tohto dekrétu;
12. podniky pre výrobu skla s dennými vaňami a sklárne s celkovým paňvovým obsahom nad 1.000 litrov, podľa stavu v deň začiatku účinnosti tohto dekrétu;
13. podniky, základným výrobným odborom ktorých je výroba stavebná, technickej keramiky, kachľového tovaru, porcelánu, vápna a ťažba vápenca s viac než 150 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. júla rokov 1938 až 1940;
14. podniky, základným výrobným odborom ktorých je výroba tehliarskeho tovaru s viac než 200 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. júla rokov 1938 až 1940;
15. podniky pre výrobu celulózy;
16. podniky vyrábajúce zároveň papier a lepenku, papier a drevovinu, lepenku a drevovinu alebo všetky tieto druhy, s viac než 300 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
17. podniky pilárske s viac než 150 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
18. podniky pilárske s ďalším spracovaním dreva, podniky pre spracovanie dreva, s viac než 300 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;

19. podniky pre továrenskú výrobu dýh, dosák zo zglejených dýh, podľa stavu v deň začiatku účinnosti tohto dekrétu;
20. pradiarne bavlny, česanej priadze mykanej priadze, ktoré ju ďalej nespracúvajú, upraveného ľanu, juty, umelých vláken, s viac než 400 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
21. tkáčovne bavlny s viac než 500 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
22. tkáčovne vlny, hodvábu a umelých vláken, podniky pre výrobu čipiek a prámikov, podniky priemyslu stávkarského a pletárskeho, s viac než 400 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
23. pradiarne na spracovanie textilného odpadu, podniky pre výrobu šijacích nití a priadzí, ďalej nespracovávaných tkaním alebo pletením, pre výrobu vaty z prírodných a umelých vlákien, obväzových látok, tkáčovne ľanu, konôp, juty, s viac než 400 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
24. podniky zušľachťovacieho textilného priemyslu, tlačiarne textilných výrobkov, s viac než 200 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
25. podniky priemyslu odevného s viac než 500 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1938 až 1940;
26. podniky pre výrobu usní, náhradôk usní, predmetov z usní a z nich náhradôk s viac než 400 zamestnancami podľa priemeru stavov ku dňom 1. januára rokov 1939 až 1941;
27. výroba gramofonových platní.
(2) Do rozhodného počtu zamestnancov sa započítavajú všetky osoby v podniku podliehajúcom znárodneniu zamestnané alebo činné, bez ohľadu na to, kde pracujú alebo pracovaly. V podnikoch s viac stupňami sa k počtu zamestnancov v stupni, ktorý udáva prevládajúci ráz výrobného zamerania, pripočítavajú osoby činné vo všetkých ostatných stupňoch podniku.
(3) V podnikoch priemyslových odvetví uvedených v odseku 1 č. 4, 6, 10, 16 až 18 a 20 až 26, ktoré neboly v prevádzke vo všetkých dobách, podľa priemeru počtu zamestnancov vzatých za základ pre znárodnenie, rozhoduje priemer stavov ku dňom 1. januára, v odvetviach znárodnených podľa č. 13 a 14 ku dňom 1. júla posledných dvoch rokov týchto dôb, ak netrvala prevádzka podniku ani tak dlho, stav zamestnancov k 1. januáru posledného roku pod týmito číslami uvedeného; v podniku, ktorý nebol ani v tomto dni v prevádzke, rozhoduje stav zamestnancov ku dňu začiatku účinnosti tohto dekrétu.
(4) Ustanovenia tohto dekrétu sa nevzťahujú na podnik:
a) spoločenstva zárobkového a hospodárskeho podľa zákona č. 70/1873 r. z., o spoločenstvách zárobkových a hospodárskych, na Slovensku družstva podľa §§ 223 a nasl. zák. č. XXXVII/1875, ako i na podnik, ktorý náleží takému spoločenstvu alebo družstvu, alebo mu náležal po 29. septembri 1938,
b) ktorý vláda vo zvlášť odôvodnených prípadoch na návrh ministra priemyslu vyjme zo znárodnenia. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na podniky a práva odvetví znárodnených podľa § 1 ods. 1 č. 1,
c) ktorý minister priemyslu po dohode s ministrom financií vylúči zo znárodnenia pričom vlastníkovi (prevádzkateľovi) nariadi, aby ho trvalo zastavil, pretože sa vláda usniesla, že jeho ďalšie prevádzanie nie je vo verejnom záujme.
(5) O tom, či sú splnené podmienky pre znárodnenie podľa tohto dekrétu, rozhoduje minister priemyslu.

§ 2

Ak sa splnia podmienky pre znárodnenie majetku podľa § 1 ods. 1 po dni 27. októbra 1945, znárodňuje sa taký majetok dňom, ktorý určí minister priemyslu.

§ 3.

Zakladať nové podniky a ich prevádzať bez ohľadu na ich rozsah v znárodnených odvetviach podľa § 1 ods. 1 č. 1 až 3, 5, 7, 8, 9, 11, 15, 19 a 27 sa vyhradzuje štátu. Toto právo môže vláda na návrh ministra priemyslu udeliť.

§ 4.

(1) Znárodnením nadobúda štát vlastníctvo k znárodnenému majetku.
(2) Znárodnenie sa týka
a) nehnuteľností, budov, zariadení, ložísk a nálezísk surovín,
b) príslušenstiev podniku počítajúc do toho všetky hnuteľnosti a práva (licencie, živnostenské oprávnenia, známky, vzorky, vodné práva a pod.), zmenky, cenné papiere, vkladné knižky, hotovosti a pohľadávky,

c) iných hnuteľností a práv, než ktoré sú príslušenstvom podniku.
(3) Majetku uvedeného v odseku 2 sa znárodnenie týka, ak slúži alebo ak je určený prevádzke znárodneného podniku, i keď náleží niekomu inému než vlastníkovi podniku. Patentov a zásob, najmä surovín, pomocných a prevádzkových hmôt, polotovarov, rozpracovaných a hotových výrobkov, sa znárodnenie týka len, ak patria vlastníkovi alebo prevádzateľovi znárodneného podniku.
(4) Spolu s podnikom sa znárodňujú v rozsahu plynúcom z ustanovení odsekov 2 a 3:
a) všetky výrobné podniky a závody náležiace vlastníkovi alebo prevádzkateľovi znárodneného podniku,
b) všetky podniky a závody, ktoré tvoria so znárodneným podnikom hospodársky celok, i keď náležia niekomu inému než vlastníkovi znárodneného podniku.
(5) Ak náleží znárodnený podnik komanditnej spoločnosti na účastiny, účastinnej spoločnosti, spoločnosti s obmedzeným ručením alebo ťažiarstvu, znárodňuje sa všetok ich majetok, ako i v rovnakom rozsahu podniky koncernové, pri ktorých im náleží viac než polovica základného kapitálu alebo na ktorý majú rozhodujúci vplyv.
(6) Minister priemyslu môže vyňať zo znárodnenia jednotlivé majetkové kusy, majetkové súbory alebo práva, pokiaľ nie sú nevyhnutne potrebné na prevádzku národného podniku, a ponechať ich doterajšiemu vlastníkovi, ktorému môže zároveň uložiť podmienky, najmä podmienku, že do určenej lehoty zriadi v prospech národného podniku služobnosť alebo užívacie právo.
(7) O rozsahu znárodnenia podľa odsekov 2 až 5 rozhoduje minister priemyslu. Pre konanie o zistení rozsahu znárodnenia neplatia ustanovenia vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb., o konaní vo veciach náležiacich do pôsobnosti politických úradov (správnom konaní).
§ 4a.
Pokiaľ v odbore pôsobnosti ministra priemyslu sa znárodnený majetok podľa tohto dekrétu nepoužije na zriadenie národného podniku alebo na začlenenie do národného podniku, alebo pokiaľ taký majetok nebude sverený do správy orgánom v odbore tejto pôsobnosti, môže minister priemyslu taký majetok po dohode s ministrom financií a s iným ministrom previesť do právomoci toho ministra, aby o ňom urobil opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti, alebo ho môže prenechať komunálnym podnikom alebo za náhradu určenú podľa § 8 ho prenechať iným právnickým osobám.
§ 5.
(1) Národný podnik, do ktorého sa začleňuje majetok znárodneného podniku, vstupuje v deň prevzatia do jeho záväzkov. Ak sa začlení majetok do niekoľkých národných podnikov, určí minister priemyslu, do ktorých záväzkov vstúpia jednotlivé národné podniky.
(2) Minister priemyslu po dohode s ministrom financií určí, ktoré záväzky znárodneného podniku prechádzajú so sverením majetku znárodneného podniku do správy orgánom v odbore jeho pôsobnosti, a to dňom prevzatia majetku.
(3) Národný podnik, do ktorého sa začleňuje znárodnený majetok podľa § 4 ods. 3 a ods. 4 písm. b), ktorý patril niekomu inému než vlastníkovi podniku, vstupuje do záväzkov vyplývajúcich z práv viaznúcich na tomto majetku, a to v rozsahu a za podmienok, ktoré upraví vláda nariadením. V tomto nariadení sa tiež upraví prechod takých záväzkov, ak bude majetok sverený do správy orgánom v odboru pôsobnosti ministra priemyslu alebo podľa § 4a prevedený do právomoci iného ministra alebo prenechaný komunálnym podnikom alebo iným právnickým osobám.
(4) Minister priemyslu môže po dohode a vecne príslušným ministrom a ministrom financií urobiť opatrenie o prechode záväzkov patriacich k znárodnenému majetku, ktorý bol podľa § 4a prevedený do právomoci iného ministra alebo prenechaný komunálnemu podniku alebo inej právnickej osobe.
(5) K záväzkom znárodneného podniku nepatria záväzky, podľa ktorých má majetok tohto podniku alebo jeho časť prejsť po dni začiatku účinnosti tohto dekrétu na tretiu osobu. Za záväzky znárodneného podniku sa nepokladajú tiež osobné dane, dávky a poplatky bývalého vlastníka; také záväzky neprechádzajú s majetkom, ktorý bol začlenený do národného podniku alebo sverený do správy orgánom podľa odseku 2 alebo s ktorým bolo urobené opatrenie alebo ktorý bol prenechaný podľa § 4a, ani sa nemožno pre ne uspokojiť z majetku znárodneného podniku. Osobnými daňami a dávkami sa rozumejú dôchodková daň, vojnový príspevok, rentová daň priamo vyberaná, daň z majetku podľa vládneho nariadenia č. 410/1942 Sb., majetkové dávky podľa zákona č. 134/1946 Sb., o dávke z majetkového prírastku a dávke za majetku, a mimoriadne dávky podľa zákona č. 185/1947 Sb., o mimoriadnej jednorázovej dávke a mimoriadnej dávke z nadmerných prírastkov na majetku, v znení zákona č. 180/1948 Sb. Spôsob

úhrady týchto osobných daní a dávok určí Ministerstvo financií vyhláškou v príslušnom úradnom liste.
(6) Pri záväzkoch, ktoré sú hospodársky neodôvodnené, počítajúc do toho záväzky zo služobných smlúv, zaručujúce zamestnancom neprimerane vysoké laty, zaopatrovacie požitky, odbavné a pod., môže sa národný podnik domáhať zrušenia alebo inej primeranej úpravy,. Ak nedôjde o tom k dohode, rozhodne rozhodcovský súd podľa predpisov o tom vydaných. Ustanovenie prvej a druhej vety platí primerane tiež, ak ide o záväzky, ktoré prechádzajú so sverením znárodneného majetku do správy orgánom podľa odseku 2, alebo ktoré prechádzajú podľa odseku 4.
(7) Pokiaľ nič iné nevyplýva z opatrenia, ktorým sa znárodnený majetok sveruje do správy orgánom v odbore pôsobnosti ministra priemyslu alebo iného ministra, neručí štát za záväzky znárodneného podniku, ani keď dôjde k úprave záväzkov podľa § 5a.
§ 5a.
(1) Ak je majetok znárodneného podniku ku dňu prevzatia predlžený, môže národný podnik požiadať súd, aby do výšky všeobecnej ceny aktív predlženého majetku podniku upravil, ku dňu prevzatia uspokojenie záväzkov patriacich k tomuto majetku a určil ich sročnosť, prihliadajúc na hospodárske možnosti národného podniku. To platí obdobne i o komunálnom podniku alebo inej právnickej osobe, ktorej bol majetok znárodneného podniku prenechaný podľa § 4a.
(2) Veritelia sú povinní na vyzvanie súdu vyhláškou v príslušnom úradnom liste v lehote súdom určenej prihlásiť svoje nároky na konanie o návrhu podľa odseku 1; ak tak neurobia, ich nároky proti národnému podniku zanikajú.
(3) Úprava podľa odseku 1 sa vykoná takto;
a) nedotknuté zostávajú záväzky vyplývajúce z nárokov veriteľov na vylúčenie vecí z prevzatého majetku, pokiaľ také nároky nezanikly znárodnením;
b) nedotknuté zostávajú aj záväzky, vyplývajúce z nárokov veriteľov, majúcich právo na oddelené uspokojenie z určitej veci, pokiaľ sú kryté hodnotou tejto veci;
c) ostatné záväzky, ktoré podľa im prislúchajúceho poradia [písm. d)] nebudú úplne kryté rozdielom medzi všeobecnou cenou aktív znárodneného podniku a hodnotou záväzkov, ktoré podľa ustanovenia písm. a) a b) zostanú nedotknuté, uspokoja sa pomerne. Za takéto záväzky sa pokladajú tiež záväzky uvedené pod písm. b), pokiaľ nie sú kryté tam uvedeným spôsobom;
d) záväzky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia písm. c), sa zaraďujú podľa poradia do štyroch tried. Do prvej triedy náležia trovy konania, do druhej až štvrtej triedy náležia záväzky, ktoré podľa obdoby konkurzného konania náležia do prvej až tretej triedy. Záväzky tej istej triedy majú medzi sebou rovnaké poradie.
(4) Pokiaľ záväzky podľa poradia im prislúchajúce nebudú uspokojené úpravou podľa odseku 3, nepôsobia proti národnému podniku. Úprava záväzkov podľa odseku 3 pôsobí iba proti národnému podniku.
5) Zákonom budú vydané podrobné predpisy o súdnej príslušnosti, o konaní podľa predchádzajúcich odsekov, o jeho účinkoch na premlčanie pohľadávok, na spory, na exekučné a konkurzné konanie a na práva na oddelené uspokojenie a o spôsobe, ako sa zisťujú nároky veriteľov.
§ 6.
(1) Národný podnik môže odporovať právnym úkonom, ktoré vykonal vlastník znárodneného podniku po 29. auguste 1944 v úmysle poškodiť alebo sťažiť znárodnenie priemyslu alebo zavliecť vo svoj alebo cudzí prospech majetkové hodnoty podniku.
(2) Odporovať možno do jedného roku od prevzatia podniku. Inak platia primerane ustanovenia odporovacieho poriadku, vydaného zákonom č. 64/1931 Sb.
Diel II.
Náhrada.
§ 7.
(1) Za znárodnený majetok, ktorý v čase faktického skončenia okupácie a nacistického alebo fašistického režimu nepochybne vlastnícky náležal alebo náleží osobám ďalej uvedeným sa neposkytuje náhrada:
a) Nemeckej ríši, Kráľovstvu maďarskému, osobám verejného práva podľa nemeckého alebo maďarského práva, nemeckej strane nacistickej a politickým stranám maďarským a iným útvarom, organizáciám, podnikom, zariadeniam, osobným združeniam, fondom a účelovým majetkom týchto režimov alebo s nimi súvisiacim, ako aj iným nemeckým alebo maďarským právnickým osobám,
b) osobám fyzickým nemeckej alebo maďarskej národnosti, s výnimkou osôb, ktoré preukážu, že zostaly verné československej republike, nikdy sa neprevinily proti národom českému a

slovenskému a buď sa činne zúčastnily boja o jej oslobodenie, alebo trpely pod nacistickým alebo fašistickým terorom,
c) osobám fyzickým a právnickým, ktoré vyvíjaly činnosť proti štátnej svrchovanosti, samostatnosti, celistvosti, demokratickorepulikánskej štátnej forme, bezpečnosti a obrane Československej republiky, ktoré na takú činnosť podnecovaly alebo iné osoby sviesť sa snažily, zámerne podporovaly akýmkoľvek spôsobom nemeckých alebo maďarských okupantov alebo ktoré v čase zvýšeného ohrozenia republiky (§ 18 dekrétu prezidenta republiky č. 16/1945 Sb., o potrestaní nacistických zločincov, zradcov a ich pomáhačov a o mimoriadnych ľudových súdoch) nadržovaly germanizácii alebo maďarizácii na území Československej republiky alebo sa chovaly nepriateľsky k Československej republike alebo k českému alebo slovenskému národu, ako i fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré strpely takú činnosť u osôb spravujúcich ich majetok alebo podnik.
(2) Ak ide o majetok znárodnený podľa § 2, neposkytuje sa náhrada tiež za podmienok uvedených v čl. I § 6 ods. 2 zákona č. 114/1948 Sb. v znení zákona č. 106/1950 Sb.
(3) Ak nedostane za majetok náhradu právnická osoba, prislúcha pomerná časť náhrady osobám na nej kapitálovo zúčastneným, pokiaľ sa na ne nevzťahuje ustanovenie odseku 1 alebo 2, najmä, pokiaľ im nemožno pričítať činnosť a chovanie dotyčnej právnickej osoby alebo zanedbanie primeranej opatrnosti pri ustanovení jej správy alebo pri dozore na ňu a pokiaľ nekonajú priamo alebo nepriamo v záujme osôb, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 alebo 2; pritom sa hľadí na účasti, ktoré sú pod národnou správou, ako keby náležaly osobám štátne spoľahlivým.
(4) Náhrada sa neposkytuje za znárodnený majetok ani za účasti na ňom, ktoré náležaly v čase po 29. septembri 1938 osobám spadajúcim pod ustanovenia odsekov 1 alebo 2 alebo 3 a už im nenáležia, okrem prípadu, že by neposkytnutie náhrady nezodpovedalo zásadám slušnosti.
(5) Vláda môže ustanoviť, že sa určitej osobe alebo určitému okruhu osôb, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia odsekov 1 až 4, poskytuje zčasti alebo celkom náhrada.
(6) O tom, či fyzická alebo právnická osoba spadá pod ustanovenia odsekov 1, 2 alebo 3, rozhoduje minister financií po dohode s vecne príslušným ministrom.
§ 8.
(1) Pokiaľ nie je ustanovené inak, ani nejde o predĺženie vo smysle § 5a ods. 1, prislúcha za znárodnený majetok náhrada.
(2) Pre určenie náhrady je rozhodný stav znárodneného majetku v deň prevzatia národným podnikom a záväzkov k nemu v tento deň náležiacich. Náhrada sa rovná všeobecnej cene majetku, vypočítanej podľa úradných cien ku dňu znárodnenia, a ak niet týchto cien, zistenej úradným odhadom, po odpočítaní záväzkov. Minister priemyslu môže vydať po dohode s ministrom financií smernice pre určenie všeobecnej ceny a ocenenie záväzkov pre výpočet náhrady podľa tohto ustanovenia.
(3) Pri určení náhrady sa neprihliada na hodnotu:
a) nevyťaženého nerastného bohatstva,
b) banských oprávnení podľa §§ 22 a 41 všeobecného banského zákona,
c) práv majiteľov pozemkov podľa § 1 záhlavie I časť VII dočasných súdnych pravidiel z roku 1861, platných na Slovensku,
d) majetku určeného na sociálne, vzdelávacie alebo podobné účely.
§ 9.
(1) Náhrada za znárodnený majetok sa poskytuje
a) v plneniach obdobných dávkam z národného poistenia,
b) v cenných papieroch (§ 10 ods. 2),
c) v hotovosti,
d) v iných hodnotách.
(2) Poskytnutie náhrady podľa odseku 1 písm. a), ako i zásady poskytnutia náhrady v hotovosti a v iných hodnotách upraví vláda nariadením.
(3) Právnickú osobu alebo spoločnosť môže vecne príslušné ministerstvo po začatí konania o náhrade zrušiť. Ak tak urobí, ustanoví likvidátora, ktorý ohlási zrušenie na zápis do podnikového (obchodného, firemného) registra a urobí opatrenia predpísané pre likvidáciu právnickej osoby alebo spoločnosti.
(4) Ustanovenie odseku 1 písm. a) a predpisov vydaných na jeho vykonanie podľa odseku 2 možno primerane použiť i pre podiely, ktoré by z náhrady pripadly fyzickým osobám vzhľadom na ich účasti na zrušenej právnickej osobe alebo spoločnosti, a to i pred uplynutím lehoty platnej pre rozdelenie majetku právnickej osoby alebo spoločnosti.
§ 10.

(1) Na vykonanie náhradovej služby sa zriaďuje Fond znárodneného hospodárstva (ďalej len „Fond“) so sídlom v Prahe, ktorý je samostatnou právnickou osobou.
(2) Na poskytnutie náhrady podľa § 9 ods. 1 písm. b) vydá Fond cenné papiere, ktoré budú zúrokované a umorené z prostriedkov Fondu. Ich zúročenie a umorenie je zaručené štátom; možno ich použiť na ukladanie peňazí maloletých a opatrovancov. Zúročenie a umorenie cenných papierov upraví vláda nariadením.
(3) V prípadoch, v ktorých sa podľa § 7 náhrada za znárodnený majetok neposkytuje, pripadá jej zodpovedajúca suma Fondu.
(4) Organizáciu, správu a hospodárenie Fondu upraví vláda nariadením.
§ 11.
(1) O náhrade a spôsobe poskytnutia náhrady rozhodne minister financií po dohode s vecne príslušným ministrom.
(2) Priznaním plnenia podľa § 9 ods. 1, písm. a) osobám oprávneným na náhradu alebo ktorým by z náhrady pripadly sumy podľa § 9 ods. 4, sa pokladá náhrada za splatenú.
(3) Minister financií určí, ako sa má naložiť s účastinami účastinných spoločností a so záznamami o osobách zúčastnených na účastinných a iných spoločnostiach a právnických osobách, ktorých majetok bol znárodnený.
(4) Náhrada podľa § 9 ods. 1 písm. b) až d) je sročná do šesť mesiacov od doručenia výmeru o náhrade.
(5) Pre konanie o náhrade platia predpisy o správnom konaní.
Diel III.
Národné podniky a ich organizácia.
(Ustanovenia §§ 12 až 36 dekrétu č. 100/1945 Sb. v znení č. II zákona č. 114/1948 Sb, neplatia pre národné podniky podľa zákona č. 103/1950 Sb, o národných podnikoch priemyslových.)
Diel IV.
Prechodné ustanovenia.
§ 37.
(1) Dokiaľ nebol znárodnený podnik alebo majetok začlenený alebo sverený do správy, je ten, komu tento podnik alebo majetok náležal, pri právnických osobách alebo iných združeniach alebo súboroch osôb orgán, ktorý je povolaný ich zastupovať, povinný pod osobnou zodpovednosťou viesť jeho správu a veci so starostlivosťou riadneho hospodára. To isté platí o národnom správcovi ustanovenom podľa predpisov o tom vydaných.
(2) Osoby povinné dočasne viesť správy a veci podľa odseku 1 majú po čas tejto činnosti práva a povinnosti správy národného podniku. Zodpovedajú za škodu, ktorú spôsobily svojím zavinením; ak je správou a vedením vecí poverené niekoľko osôb, zodpovedajú za zavinenú škodu rukou spoločnou a nerozdielnou.
(3) Osoby, ktoré sú povinné viesť dočasnú správu a veci podľa odseku 1, majú nárok na primeranú odmenu z prostriedkov podniku, výšku ktorej určí ministerstvo priemyslu.
(4) Doterajší zamestnanci znárodneného podniku sú povinní účinne podporovať osobu, ktorej bolo podľa tohto paragrafu uložené viesť dočasnú správu a veci.
§ 38.
Práva a záväzky vzniknuté prevádzaním znárodneného podniku až do dňa prevzatia patria k jeho majetkovej podstate.
§ 39.
(Zrušený ustanovením čl. I č. 14 zákona č. 106/1950 Sb.)
§ 40.
Právne úkony, písomnosti, podania na zápis do verejných kníh a registrov a úradné úkony, potrebné na vykonávanie tohto dekrétu, sú oslobodené od daní, poplatkov a dávok. Toto oslobodenie neplatí však pri obchodnej činnosti znárodneného podniku (§ 37 ods. 1) a pri opatreniach urobených likvidátorom pri likvidácii právnickej osoby alebo spoločnosti (§ 9 ods. 3).
§ 41.
(1) Výťažky (dôchodky) dosiahnuté zo znárodneného podniku až do dňa prevzatia sú súčasťou základu pre vyrubenie dôchodkovej dane, všeobecnej i zvláštnej dane zárobkovej a rentovej dane posledného vlastníka znárodneného podniku pred jeho znárodnením.
(2) Znárodnený podnik má v odbore dane z obratu a cenových vyrovnávacích súm postavenie daňovníka dane z obratu do dňa, ktorým bolo vydané opatrenie o jeho prevzatí.
§ 42.
(Neplatí pre národné podniky podľa zákona č. 103/1950 Sb.).
Diel V.

Trestné ustanovenia.

§ 43.

(1) Kto sa dopustí machinácií v úmysle, aby znárodnenie podniku podliehajúceho znárodneniu zoštátnením zmaril alebo zvýšenou mierou sťažil, potresce sa pre zločin ťažkým žalárom od jedného do päť rokov a peňažným trestom do desať miliónov korún; v odbore pôsobnosti trestného zákona zák. č. V/1878 vysloví súd zároveň stratu úradu a dočasné odňatie politických práv.

(2) Kto poruší niektoré ustanovenie tohto dekrétu alebo nariadení podľa neho vydaných, potresce sa, ak nejde o čin súdne trestný, okresným národným výborom pre správny priestupok peňažným trestom (pokutou) do päť miliónov korún a trestom na slobode (väzením, zatvorením) do šesť mesiacov alebo niektorým z týchto trestov; v prípade nevymožiteľnosti peňažného trestu uloží sa náhradný trest na slobode podľa miery zavinenia do šesť mesiacov. Ak sa uložia oba tresty zároveň, nesmie trest na slobode spolu s náhradným trestom za nevymožiteľný peňažný trest robiť viac než šesť mesiacov. Ak sa uložia oba tresty zároveň, nesmie trest na slobode spolu s náhradným trestom za nevymožiteľný peňažný trest robiť viac než šesť mesiacov.

(3) Peňažné tresty pripadajú štátu.

§ 44.

(1) Ak ukladá súd alebo okresný národný výbor peňažný trest zamestnancovi, splnomocencovi, zástupcovi alebo inému orgánu fyzickej alebo právnickej osoby pri zastúpení ktorej bol čin trestný podľa § 43 spáchaný, môže vysloviť, že táto osoba ručí za uložený peňažný trest rukou spoločnou a nerozdielnou.

(2) Táto osoba musí byť, ak je súdu (okresnému národnému výboru) známa, predvolaná na pojednávanie v prvej stolici a je oprávnená predniesť skutkové okolnosti, ktoré môžu mať význam pre posúdenie veci, a robiť návrhy.

(3) Výbor o ručení treba pojať do rozsudku (trestného výmeru) a osoba týmto výrokom postihnutá má právo brať ho v odpor odvolaním. V konaní pre súdne trestný čin môže sa verejný obžalobca odvolať aj vtedy, keď taký výrok nebol urobený. O odvolaní proti takému výroku platí to isté čo o odvolaní proti výroku o treste.

(4) Peňažné tresty sa vymáhajú od osoby, ktorej bolo ručenie uložené, podľa všeobecných ustanovení platných o peňažných trestoch.

§ 45.

(1) Pri odsúdení pre zločin podľa § 43 ods. 1, alebo pri odsúdení pre správny priestupok podľa § 43 ods. 2 k trestu na slobode alebo peňažnému trestu presahujúcemu jeden milión korún, uverejní sa rozsudok (trestný výmer) v jednom alebo niekoľkých denných listoch určených rozsudkom (trestným výmerom) na trovy odsúdeného.

(2) Súd (okresný národný výbor) určí, či majú byť uverejnené i dôvody rozsudku (trestného výmeru) alebo ich podstatný obsah v znení, ktoré sám určí.

§ 46.

Proti odsudzujúcemu trestnému výmeru sa možno do 15 dní od jeho doručenia odvolať ku krajskému národnému výboru, ktorý rozhodne s konečnou platnosťou. Odvolanie treba podať na okresnom národnom výbore, ktorý trestný výmer vydal. Odvolanie má odkladný účinok.

§ 47.

Priestupky tohto dekrétu sa premlčujú v troch rokoch.

Poznámka:

Z § 48 dekrétu č. 100/1945 Sb., ktorý bol v pôvodnom znení dekrétu § 36, z ustanovení č. IV § 2 zákona č. 114/1948 Sb. a z ustanovení č. VI ods. 2 zákona č. 106/1950 Sb. vyplývajú tieto začiatočné dni účinnosti jednotlivých ustanovení terajšieho znenia dekrétu:

a) dňom 27. októbra 1945 nadobudly účinnosť ustanovenia § 1 ods. 1 až 4, §§ 2 až 6, § 7 ods. 1 až 5, § 8, § 10, §§ 37 a 38, §§ 43 až 47,

b) dňom 1. júla 1950 nadobudly účinnosť ustanovenia § 1 ods. 5, § 7 ods. 6, §§ 9 a 11 a §§ 40 a 41.

Ustanovenia dekrétu, terajšie znenie ktorých vyplýva zo zákona č. 106/1950 Sb., vykonajú ministri priemyslu a financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.